

Asia: VN/21366/2020

Arviomuistio postilain muutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Demokratian ja kansalaisten tiedonsaannin kannalta Postilaissa tulisi ensisijaisesti ottaa huomioon Suomessa ilmaiseksi jaettavien paikallisten- ja kaupunkilehtien jakelujen varmistaminen jakeluhinnoittelussa lehdille kestäväällä tavalla. Maakunnalliset tilattavat lehdet ovat jo menettäneet suurimman osan printtitilajaajistaan eikä juuri kukaan niistä ole onnistunut saamaan tilalle digitilauksia.

Tästä syystä Postin jakelussa olevat paikalliset pienemmät ja suuremmat lehdet ovat entistä tärkeämmässä ja suuremmassa roolissa tulevaisuudessa paikallisen tiedonkulun niin julkisen sektorin ja yksityisen sektorin puolesta. Postin Premium jakelu on maan kattavin ja tavoittavin jakelutapa. Sen erinomaisuus piilee myös siinä että paikalliset sanomalehdet, kaupunkilehdet ym. eivät huku mainosten joukkoon vaan erottuvat erillisenä.

Suomessa Postin Premiumjakelussa olevien lehtien toimintaan on viime vuosina merkittävästi haitallisesti vaikuttanut Postin, yksipuolisesti ilmoittamat hinnankorotukset. Ne ovat suurimmillaan olleet yhteensä jopa 60% viimeisen viiden vuoden aikana.

Nämä lehdet ilmestyvät pääsääntöisesti pienissä kunnissa ja kaupungeissa, haja-asutusalueilla muutamia poikkeuksia tietenkin lukuunottamatta. Nyt jakeluhintojen korotukset ovat johtaneet ilmestymiskertojen ja jakelumäärien pienenemiseen ja supistuksiin.

Näin ei saisi valtion yrityksen toimesta tapahtua. Ne paikalliset lehdet ovat ainoita ja ehdottomasti tärkeimpiä tiedonlähteitä alueen asukkaille.

Digi- eikä muut ole tätä pystyneet korvaamaan, eikä näin tule tapahtumaan lähitulevaisuudessakaan. Postilaissa olisi nyt ehdottomasti säädettävä jakeluhinnat vähintään sille tasolle jolloin ne olivat vuonna 2015 ennen rajuja hinnankorotuksia eli 50-60% alemmas. Samalla silloiset tuotteiden painoluokat on saatava takaisin jotka vaikuttavat jakeluhintaan. Nyt painoraja hinnoittelussa on enää alle 65 g ja sitten alle 120 g jne. Aikaisemmin ne olivat alle 35 g, alle 50 g jne. jolloin saimme sivumäärältään pienemmät lehdet edullisemmin jaettua. Tämä laskentamalli on saatava takaisin.

Nämä Postilakiin kirjattavat muutokset tulevat luomaan mahdollisuuksia uusien paikallisten lehtien syntymiseen. Paikalliset uutiset kiinnostavat entistä enemmän ihmisiä ja lehtien lukijoita. Kuka siihen

pystyy parhaiten vastaamaan kun paikallisesti toimiva lehti joka kirjoittaa vain ja ainoastaan alueensa kunnan, seurakunnan, yritysten, yhdistysten ja ihmisten asioista. Samalla nämä ilmaiseksi Postin kautta postilaatikoihin jaettavat lehdet pystyvät palvelemaan myös digitaalisesti, näköislehtien ja päivittäin uutisilla päivittyvien verkkosivujen kautta.

Postilla on siis tiedonkulun ja demokratian toteutumisen avaimet käsissään. Nämä tehtävät muutokset tuovat myös Postille lisää runkotuotteita jakeluun eri alueille. Tämä tarkoittaa parempia ja säännöllistä tuloa.

Parhain ratkaisu olisi tehdä Postin jakamien paikallisten sanoma- ja kaupunkilehtien jakelutoiminnasta oma kustannuspaikkansa joka voisi toimia ns. voittoa tuottamattomana yksikkönä. Silloin myös jakeluhinnat saamme kestäväälle tasolle.

Printti ei siis ole missään nimessä kuollut. Se vaan muuttuu maksuttomaksi, kuten olemme internettiäkin oppineet käyttämään. Miksi maksaa uutisista kun ne saa ilmaiseksi. En varmasti voi tarpeeksi painottaa näiden ratkaisujen vaikutusta työpaikkoihin lehdissä. Toimittajat, taittajat, ilmoitusvalmistajat ymym. säilyttävät varmemmin työpaikkansa ja samalla syntyy uusia työpaikkoja.

Turun Seutusanomat lehtiperheemme on siitä Suomen suurin ja kenties paras esimerkki. Missään muualla Suomessa ei ole vastaavaa tapahtunut ison maakunnallisen lehden alueella kuin täällä nyt viimeisten "digivuosien" aikana.

Vuonna 2006 meillä ilmestyi yksi lehti nimeltä Kaupunkiuutiset Raisio-Naantalin alueella. Jaoimme silloin sitä itse 18 000 kpl joka kerralla. Missä nyt "digi aikana" ollaan?

Tänä päivänä lehtiperheeseemme kuuluu 4 eri paikallista lehteä joiden yhteisjakelumäärä on 152 000 lehteä per jakelukerta. Meistä on kasvanut suurin kertajakelultaan koskaan Varsinais-Suomessa jaettu lehti.

Tämä on vain mahdollista koska teemme lehtiimme paikallisia uutisia ja juttuja. Suurin osa ilmestymislueemme kunnista, seurakunnista ym. julkisen sektorin toimijoista ovat valinneet meidät heidän tiedonvälitykseen ja ilmoittamiseen. Tämä myös siksi että Postin Premiumjakelu on kattava jokaisen kunnan alueella.

Tämä muutos on mahdollista myös muualla Suomessa missä maakunnallisilla sekä muilla tilattavilla paikallisilla lehdillä on enää pieni määrä tilaajia alueen ihmisistä.

Jakelupäivänä Postilla on Premiumjakelussa torstai. Se on ehdottomasti myös kaupan alan toimijoille paras päivä lehden ilmestyä.

Postin tulisi myös lopettaa Postisen kansiin myytävien ilmoitusten myyminen. Se kilpailee aivan suoraan paikallisten lehtien kanssa ilmoitustilamyynnistä.

Tästä syystä moni on valittavasti menettäneet ne isommat valtakunnalliset ilmoitukset lehdistä Postille Postiseen. Tämä valtion laitoksen kilpailu ei ole reilua ja se tulisi lopettaa. Posti on jakeluyhtiö ei ilmoitusmyyntiyhtiö.

Nyt Postilain päätöksissä on suunnattava päätökset pois maakunnallisista lehdistä koska tilaajamäärät ovat supistuneet niin rajusti. Myöskään digissä ei olla kovin hyvin onnistuttu saamaan tilaajia, ehkä Helsingin Sanomia lukuunottamatta.

Pienissä, paikallisissa ja ilmaiseksi Postin Premiumjakelussa jaettavissa sanomalehdissä (paikallislehdet/kaupunkilehdet) on tulevaisuus.

Lisätietoja antaa allekirjoittanut: Mika Leinonen, paikallisten lehtien delagaation vetäjä, omistajaohjaustapaaminen ja Liikenne- ja viestintäministeriötapaaminen marraskuu 2019.

Leinonen Mika
Turun Seutusanomat - Mika Leinonen, 040 706 2132,
mika.leinonen@turunseutusanomat.fi